

Handläggare: Cecilia Rivard
Telefon: 08-508 18 048

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2012-09-27

Avfallsplan för Stockholm

Svar på remiss från trafik- och renhållningsnämnden

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslaget till avfallsplan för Stockholm.
2. Omedelbar justering.

Steinunn Á Håkansson
stadsdelsdirektör

Lena Rabe
avdelningschef

Sammanfattning

Trafik- och renhållningsnämnden har utarbetat ett förslag till ny avfallsplan för Stockholms stad. Planens syfte är att bidra till en positiv utveckling för miljön och för de boende och verksamma i staden. Den innehåller fyra huvudmål och fokus ligger på hushållsavfall. Stockholm växer kraftigt och det ställer stora krav på tydlighet och långsiktighet i planeringen av avfallshanteringen.

Det är viktigt att avfallsfrågorna lyfts in i planeringen vid nybyggnationer av bostäder och lokaler, vilket också poängteras i förslaget. Förvaltningen anser att den föreslagna avfallsplanen är ambitiös och överensstämmer väl med Stockholms miljöprogram och andra strategidokument för Stockholms stad som behandlar avfallsfrågor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för planering, strategi och service.

Bakgrund

Alla kommuner ska ha en avfallsplan som omfattar allt avfall i kommunen. Det gäller både det avfall kommunen har ansvar för och övrigt avfall. Enligt miljöbalken ska avfallsplanen redovisa vilka mål och åtgärder som kommunen långsiktigt planerar för att avfallets mängd och farlighet ska minska.

Trafik- och renhållningsnämnden har utarbetat ett förslag till ny avfallsplan för Stockholms stad. Planen ska tjäna som en strategi för stadens och övriga aktörers arbete inom avfallsområdet. Fokus ligger på hushållsavfall. I planen anges inte några mål som är specifika för stadens egna verksamheter. De målen återfinns istället i miljöprogrammet.

Förslaget har remitterats till Farsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 28 september.

Remissen i sammanfattning

Stockholm växer kraftigt och det ställer stora krav på tydlighet och långsiktighet i planeringen av avfallshanteringen. I början av 1900-talet slängde varje person cirka 25-30 kilo avfall per år. Mängden har idag ökat till 500 kilo.

Förslaget till ny avfallsplan för Stockholm 2013–2016 har fyra huvudmål.

- Resurseffektiv avfallshantering
- Separat hantering av skadliga ämnen
- Människoperspektiv i avfallshanteringen
- Avfallsfrågans roll i planeringen

De fyra huvudmålen har brutits ner till mer detaljerade delmål. Till delmålen är åtgärder kopplade som ska bidra till att målen kan uppnås.

Trafik- och renhållningsnämnden har det övergripande ansvaret för uppföljningen av avfallsplanen. Nyckeltalen som redovisas under respektive delmål kommer att följas upp årligen.

Mål 1

Avfall från boende och verksamma i staden ska minska och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt

Staden har idag få verktyg för att direkt påverka flödena av avfall i samhället.

Att minska mängden avfall som uppkommer är en stor och viktig utmaning inom miljöarbetet. Om det inte är möjligt att minska avfallet ska det återanvändas, materialåtervinnas, energiåtervinnas. I sista hand ska avfallet deponeras.

Delmål

- 1.1. Avfall ska förebyggas och en större andel produkter ska återanvändas
- 1.2. Andelen avfall som materialåtervinns ska öka
- 1.3. Minst 40 procent av matavfallet ska samlas in separat för rötning med biogasutvinning
- 1.4. Minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp ska återföras till produktiv mark, varav minst hälften till åkermark
- 1.5. Förebyggande, återanvändning och materialåtervinning av bygg- och rivningsavfall ska öka
- 1.6. Nedskräpningen i stadsmiljön ska minska

Mål 2

Avfall som kan vara skadligt för människa eller miljö ska hanteras separat

Med skadligt avfall avses här både sådant som klassificeras som farligt i avfallsförordningen och övrigt avfall som på grund av innehåll eller egenskaper kan orsaka skada på människa eller miljö.

Delmål

- 2.1. Andelen farligt avfall och elavfall i soppåsen ska halveras
- 2.2. Minst 90 procent av invånarna ska veta hur de ska hantera sitt farliga avfall och elavfall
- 2.3. Farligt avfall i bygg- och rivningsavfall ska hanteras på rätt sätt

Mål 3

Avfallshanteringens alla delar ska präglas av ett människoperspektiv

Alla som bor och verkar i staden har ett ansvar för att avfallshanteringens fungerar i det led där man själv deltar. Staden har ansvar för att systemen är begripliga och fungerar på en övergripande nivå. För vissa avfallsslag har producenterna ansvar för insamlingssystemen. Inom fastigheten har fastighetsägaren ansvar för att det finns en väl fungerande och lättillgänglig avfallshantering.

Delmål

- 3.1. Boende och verksamma i staden ska ha den kunskap som behövs för att hantera avfallet korrekt
- 3.2. Systemen för avfallshantering ska vara enkla att använda och ha god tillgänglighet
- 3.3. Systemen för avfallshantering ska erbjuda god arbetsmiljö
- 3.4. Hänsyn ska tas till den omgivande miljön vid mottagning och hämtning av avfall

Mål 4

Avfallshantering ska vara en självklar del i planeringsprocesserna

Detta mål har en central roll för måluppfyllelsen för alla övriga mål. I takt med att stadens befolkning växer förväntas även mängden avfall som ska tas om hand öka. Samtidigt medför den mer tätbebyggda staden att det blir svårare att finna lämpliga ytor för avfallshanteringen. Tätare trafik ställer ännu högre krav på god logistik för avfallstransporterna.

En annan typ av avfall som har en utrymmeskrävande hantering är snömassor. Enligt Naturvårdsverket är snö som röjts från gator och torg att betrakta som avfall på grund av risken för föroreningar. Det krävs att det finns lämpliga ytor reserverade för snöhantering i staden.

Delmål

- 4.1. Vid all ny bebyggelse och större ombyggnationer ska avfallsfrågorna beaktas redan vid den inledande projekteringen
- 4.2. Områden i staden ska reserveras för avfallsrelaterad verksamhet
- 4.3. Nya tekniklösningar ska provas och utvecklingen av insamlingssystemen ska fortsätta

Förvaltningens synpunkter och förslag

Avfallsplanen är tydligt kopplad till flera av stadens styrdokument. Översiktsplanen, den föreslagna energiplanen och miljöprogrammet är några exempel. Huvudmålet med avfallsplanen är att minska mängden avfall. Förslaget visar att det finns en strävan och vision att nå det målet. Planen är omfattande och förvaltningens svar koncentreras på det som har beröringspunkter med vår verksamhet.

Insamlingen av matavfall för separat hantering ska öka. En av åtgärderna som föreslås är att stadens egna verksamheter ska utöka sin insamling av matavfall. Under ett par år har förvaltningen haft en ambition att förskolorna ska införa separat sortering av matavfall. Utrymmesskäl har i flera fall gjort att detta varit svårt att genomföra. Förvaltningen anser att en central funktion som samordnar införandet av insamling av matavfall i stadens verksamheter är ett bra initiativ.

Det är glädjande att nedskräpningen i staden har minskat de senaste åren. I Farsta stadsdelsområde är nedskräpning inte något stort problem. Det förekommer dock i perioder på exempelvis badplatser. Lösningen är att öka städfrekvensen på de identifierade platserna under den period det behövs.

Attitydförändringar är viktiga och förvaltningen försöker medverka till detta genom den årliga föreningsstädningen. Föreningar och skolklasser städar då samtliga naturområden i stadsdelsområdet. Via månadsannonser i lokaltidningen och information på hemsidan kan förvaltningen bidra till en förändrad inställning till nedskräpning.

Källsortering av avfall är inte enkelt och det finns flera ansvariga aktörer beroende på vad som ska sorteras. Förvaltningen ser gärna att insamlingssystemen utvecklas men det måste också göras enklare att sortera. Ett sätt att hjälpa medborgarna är att förbättra stadens hemsida. Det måste bli lättare att hitta information om hur man ska sortera rätt.

Det är önskvärt att källsortering ordnas av fastighetsägarna i så stor utsträckning som möjligt. Många av återvinningsstationerna som är placerade runt om i stadsdelsområdet kan då tas bort. För att få en mer miljöanpassad avfallshantering är en differentierad avfallstaxa en bra åtgärd.

För fastigheter som saknar grovsoprum bör fastighetsägarna förmås att ställa ut containrar för insamling av grovsopor ett antal gånger per år. Även personer som inte har bil ska kunna bli av med grovsopor.

Dumpning av avfall på undanskymda platser i stadsdelsområdet har ökat de senaste åren. Det har blivit dyrare att lämna avfall på tipp, vilket troligen är orsaken till att problemet med dumpning har tilltagit. Förvaltningen har ingen lösning på problemet men kan konstatera att kostnaden för att åtgärda tjuvtipparna ianspråktar en inte obetydlig del av driftsbudgeten.

Samtliga koloniträdgårdsföreningar i stadsdelsområdet har latrinkärl. Latrinhämtning föreslås på sikt upphöra, vilket förvaltningen inte har några

invändningar mot. Föreningarna äger gemensamhetsbyggnaderna inom sitt arrendeområde och har även ansvar för investeringar.

Beroende på vilka krav som kommer att ställas på nya toalettbyggnader, om det exempelvis ska vara nedgrävda tankar, kan det bli svårt för föreningarna att bekosta detta. Förvaltningen får in cirka 40 000 kronor per år i arrendeavgifter och har därmed ingen möjlighet att vara behjälplig med finansiering. Investeringsmedel måste tillföras för att detta problem ska kunna lösas.

Förvaltningen vill framhålla vikten av att det reserveras områden specifikt för snöhantering. Snöupplaget som funnits på Gubbängsfältet de senaste vintrarna har inte varit lyckat. Förutom att det förfulat området har det försenat möjligheten att använda fältet för friluftaktiviteter på våren. Återställningen har tagit lång tid i anspråk.

En möjlig väg kan vara att kombinera ytor för snöhantering vintertid och större evenemang under sommarhalvåret. Exempelvis större cirkusar, festivaler och konserter. Det förutsätter att snöhanteringen sker på grusade ytor som inte kräver återställning efter vintern.

Ytor för snöhantering går att finna men det är inte konfliktfritt då olika intressen står emot varandra. Det handlar om synpunkter på ekologiska värden, ekonomiska kostnader, transporter med mera. Om även innerstadens snömassor ska köras till ytterstaden är det en utmaning att hitta tillräckligt med ytor för snöhantering på ett rimligt transportavstånd från källan.

Det är bra att avfallsplanen uppmärksammar problemet med att avfallsfrågorna ofta förbises i nya planförslag. Möjligheter till källsortering nämns sällan överhuvudtaget. Förvaltningen anser det självklart att lösningar för biologisk matavfallshantering ska ingå när det byggs nya bostadsområden och lokaler. Det är också viktigt att förvaltningens egen planering, när det gäller exempelvis förskolor, ska inkludera utrymmen för källsortering och separering av matavfall.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Trafik- och renhållningsnämndens förslag till avfallsplan för Stockholm 2013–2016 (de omfattande bilagorna finns tillgängliga på www.stockholm.se/insyn)